

Guia didàctica de lectura

Meteora

Orsai, biografia d'un felí

© Jordi de Manuel, 2012

www.jordidemanuel.cat

© de l'edició, Editorial Meteora, SL

Gran Via de les Corts Catalanes, 794, ent. 1a

08013 Barcelona

Tel. 93 265 56 54

contacte@editorialmeteora.com

www.editorialmeteora.cat

FITXA TÈCNICA DEL LLIBRE

- Pàgines 144
- Format 15,3 x 22 cm
- ISBN 978-84-92874-62-0
- A partir de **14 anys**

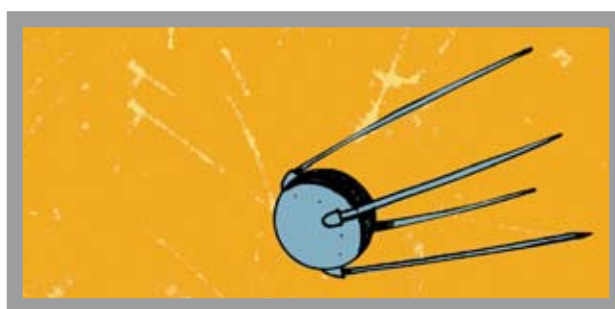
GUIA DIDÀCTICA DE LECTURA

- Elaborada per **Maria Nunes**
- Coordinada per M. Dolors Sàrries i Jordi de Manuel
- Grafisme: Editorial Meteora SL

ORSAI

ÍNDEX DE LA GUIA DIDÀCTICA DE LECTURA

• Introducció	4
• L'autor	5
• Sinopsi argumental	6
• Observem el llibre. Proposta d'activitats per abans de llegir	9
• Comencem a llegir. Proposta d'activitats de comprensió lectora	10
• Després de llegir. Proposta d'activitats posteriors a la lectura	15
• Guia per al professorat [Solucionari]	17

INTRODUCCIÓ

Orsai és un recull de relats breus en clau d'humor i sàtira que tenen com a un fil conductor un tema que apassiona molts joves: el futbol. Però el futbol, vist des de diverses vessants, és només el pretext per unir un seguit de petites històries on el que predomina és allò més humà de les persones.

Amb un llenguatge senzill i un estil àgil que el fa llegidor i pròxim als joves lectors, l'autor ens fa reflexionar sobre tot un seguit d'aspectes de la vida i dels valors de les persones: l'amistat, l'afecte, la integritat, el respecte a les diferències de gènere o de parers i la importància de triar un camí a la vida. Sovinteja, des de la ironia, una crítica social al món del futbol: l'impacte mediàtic desmesurat, la invasió sovint involuntària del futbol a les nostres vides o l'ambició i els diners que mouen interessos i xifres astronòmiques.

Orsai és una lectura amena i idònia per fer reflexionar els joves lectors. És un llibre adequat per al **2n cicle d'educació secundària**, però també per al **1r curs de batxillerat**, tant en la matèria de *Llengua i Literatura Catalana* com en la de *Filosofia i Ciutadania* pels aspectes socials i personals relacionats amb l'ètica i els valors partint d'un context tan proper com el del món del futbol.

L'AUTOR

Jordi de Manuel (Barcelona, 1962) és professor i biòleg. Per tant bon coneixedor de la realitat de les aules i de les inquietuds dels joves. Ha publicat contes, reculls de narracions i una desena de novel·les de gènere negre i de ciència-ficció. La seva obra ha estat reconeguda amb diversos premis literaris: Premi Pere Calders, Premi Manuel de Pedrolo, Ictineu i El Lector de l'Odissea, entre d'altres. Podeu ampliar la informació sobre l'autor a la seva pàgina web www.jordidemanuel.cat

© Ana Portnoy

SINOPSI ARGUMENTAL

• ASTRES •

1. Diamant

Un caçatalents futbolístic descobreix un diamant en brut en un poble perdut del nord de l'Argentina. Es diu Lio... però la sorpresa del caçatalents és majúscula quan s'adona que Lio no és el tipus de «diamant» que ell s'esperava trobar.

2. Raó equivalent

Un professor de matemàtiques demana als alumnes que calculin la raó equivalent entre el sou dels seus pares i el d'un futbolista d'elit. L'equivalència en el cas d'una mare que treballa de mestra correspon al sou de tots els mestres de 26 escoles i mitja.

3. Crac(k)

Un gran fitxatge del Madrid, de segon nom «Ronaldo», és presentat a l'afició. Fent malabarismes amb la pilota se li estripa el pantaló i ensenya les vergonyes. Això provoca una allau de visites a YouTube i la venda massiva de samarretes del crack.

4. Guepardinsky

Un velocista bielorús fitxa per un conegudíssim equip de futbol faltat de jugadors ràpids. El bielorús s'enamora del menjar català i agafa sobrepès. Un dia, l'entrada d'un defensa que no pot esquivar el torna a Bielorússia amb la cama trencada i molt més gras.

5. El segrest del rei

En un Barça del futur, el president Finestra aconsegueix la clonació d'un dels millors jugadors de la història, Pelé, amb l'afany de guanyar les eleccions, però el seu rival, Flávio Rovell, segresta el clon i fa veure que l'allibera fent-li signar abans una carta de suport a la seva candidatura.

6. Origen (*Biografia d'un felí 1*)

Lluc Roig, un noi jovenet escarnit al col·legi perquè vol jugar a la xarranca, comença a jugar de porter i ho fa molt bé perquè no pot suportar que cap pilota li toqui l'orella. Com que sempre va de negre li diuen *Pantera Negra* i de gran es convertirà en el millor porter del món.

• LLIGA, COPA I CHAMPIONS •

7. L'altre amor

Una dona embarassada es queixa a una amiga de l'actitud del seu marit, fanàtic del Barça, que fins i tot vol posar al futur fill el nom de Pep i va fer matar un gat que havia tingut anys enrere perquè es deia Figo.

8. El venedor de pipes

La tendra història de Rosendo, un venedor de pipes de l'antic estadi de Sarrià, andalús i vidu amb un fill, des del punt de vista d'un nen que va a veure l'Espanyol.

9. Penals

Relat irònic i surrealista sobre dos equips que intenten desempatar una final en una tanda de penals que fa vint anys que dura.

10. Confessió

Carta d'un porter de futbol a un jutge que porta el cas d'estafa perquè el porter es va deixar guanyar tres partits per diners. A la carta s'explica amb detall què va fer perquè el seu equip perdés.

11. Cop al bus

Un delinqüent de via estreta decideix robar les sis copes del Bus dels Campions quan passa pel poble del seu avi, però tot li surt malament i acaba a Can Brians.

12. El col·legiat infal·lible

Un prestigiós àrbitre de la lliga espanyola és substituït per un robot japonès que es diu Omisa Sony per imperatiu de la TV i dels clubs, que exigeixen infal·libilitat.

13. Fumbito

En una fàbrica es munta un equip de futbol sala mixt. En un partit, l'únic home de la formació es lesiona pertot arreu, però continua dient a les companyes que hi comptin.

14. Maduresa i ocàs (*Biografia d'un felí 2*)

Lluc Roig, *Pantera Negra*, triomfa en el futbol, però la seva veritable passió és el dibuix. Lluc decideix deixar el futbol el dia que, després de parar un penal, la pilota li va a l'orella, la seva gran debilitat. La seva dona se'n divorcia perquè no entén per què es retira, però Lluc troba l'amor de la seva vida: una dona que coneix en una exposició de dibuix, exjugadora de petanca i que, de petita, era molt aficionada a la xarranca.

• MUNDIAL •

15. Finals

Dos jugadors, un dels quals és negre i està lesionat del canell, es preparen per jugar una final que, al final del relat, se sap que és de futbolí. Alba i Dídac, els dos jugadors, serien una aclucada d'ull als protagonistes del *Mecanoscrit del segon origen* de Manuel de Pedrolo.

16. Seixanta dies

En una reunió dels estaments implicats, es discuteix de fer una copa del Món que duri seixanta dies. Després d'expressar totes les postures, els de les plataformes digitals treuen el talonari i compren a tothom (al polític, dos cops).

17. Son sobtada

A la final de la Copa del Món disputada a Zanzíbar entre Brasil i Catalunya, el vent del nord-est, provinent de l'illa veïna i rival de Pemba, fa arribar a l'estadi un núvol de mosques de l'espècie *Morpheus somnolentus* la picada de les quals provoca que s'adormin tots els jugadors i els espectadors.

18. Polska (hat-trick)

En un mundial celebrat a Catalunya, arriben a la final Alemanya i Polònia. Els polonesos estan admirats perquè el públic català els anima constantment. Gràcies a tres gols de Kandinsky, Polònia guanya després de remuntar un 0-2. El públic català considera el triomf polonès com a propi.

19. Clonació (Biografia d'un felí 3)

En una altra final de la copa del Món entre Catalunya i Brasil, anys després de Zanzíbar, *Pantera Negra* observa des de la llotja com el seu clon atura el penal decisiu a l'altre clon, Pelecinho. Com que la pilota rebota al pal i li toca l'orella, el clon *Pantera Negra 02* decideix abandonar el futbol als divuit anys.

• ... I LLIGA DE LES ESTRELLES •**20. Records d'un vell món**

Un home de cent deu anys, que viatja en una nau espacial amb la resta de la humanitat supervivent d'un gran cataclisme, observa en un racó com juguen a futbol els nens de les noves generacions nascudes ja a l'espai, i pensa, amb nostalgia i esperançat en el futur, que aquell petit grup d'infants està jugant cada dia la final de la Copa del Món.

OBSERVEM EL LLIBRE

Proposta d'activitats per abans de llegir

Observa, reflexiona i respon

- No llegeixis la contracoberta: què et suggereix el títol?, de què creus que tractarà el llibre que llegiràs?
- Observa la portada i explica què et suggereix. Observes algun element que no acaba d'encaixar?
- Llegeix la contracoberta. A més de futbol, de què més et sembla que pot tractar?
- Abans de l'índex veuràs que el títol té un subtítol. Quin és? Et sorprèn? Per què?
- Fixa't que a l'índex no diu «índex»... Què creus que es pretén amb aquesta paraula?
- Què estàs a punt de llegir? Una novel·la? Un recull de narracions?
- Observa de nou l'índex: el nom de cada part en què l'autor ha dividit el llibre, els títols dels relats... Hi ha alguna cosa que es repeteixi o que et cridi l'atenció? Quina?
- Si passes pàgina trobaràs tres citacions inicials. Explica què et suggereix la frase del futbolista Lukas Podolski:
«El futbol és com els escacs, però sense els daus».
- Llegeix ara l'opinió del periodista Ramon Besa:
«Mira, jo tinc la sensació que el futbol era una cosa que agradava a uns quants i que hi jugàvem al pati, i de cop i volta van venir uns nanos molt grans, ens van prendre la pilota i, quan l'hagin reben-tada, ens la tornaran. I tornarà a ser una cosa molt més normal, i no com ara.»

A qui creus que es refereix quan parla d'aquests «nanos molt grans» que «ens han pres la pilota»?

COMENCEM A LLEGIR

Proposta d'activitats de comprensió lectora

• ASTRES •

1. Diamant

1. Quina és la feina d'un caçador de talents?
2. Busca un fragment on explica detalladament quin és el seu mètode de treball.
3. En quins països solen operar aquest caçadors de talents?
4. Per què treballa en aquests països?
5. En quin país en concret i en quina població se situa aquest relat?
6. Descriu breument, amb les teves paraules, Puerto Leoni.
7. Tenen camp de futbol? On juguen?
8. Quan apareix el nom Lio, en qui et fa pensar?
9. Qui és Lio?
10. T'ha sorprès el final del relat? Explica per què.

2. Raó equivalent

1. Quin tipus de notícies solen donar cada dia els mitjans de comunicació?
2. Estàs d'acord amb el que opina el personatge sobre les notícies esportives?
3. Quina és concretament la professió del protagonista?
4. Què ha hagut de fer per arribar a tenir aquesta feina?
5. A què es dediquen els seus fills?
6. Quin és el problema matemàtic que planteja als seus alumnes? Quina equivalència han de calcular?
7. Quina és la diferència entre el sou dels seus pares i el d'un futbolista d'elit?
8. Et sembla justa? Què n'opines?
9. Per què el títol del conte és *Raó equivalent*? Creus que hi ha una ironia en aquest títol?

3. Crac(k)

1. Quina és la situació inicial del relat?
2. Quines són les xifres del traspàs, del sou del futbolista, etc.? Què en penses d'aquestes xifres desorbitades?
3. Quin fet inesperat té lloc en la presentació del jugador?
4. Explica el joc de paraules a què fa referència el títol.
5. Els mots *crac* i *crack*, quin tipus de mots són des del punt de vista lèxic? El joc de paraules és una figura retòrica que té un nom. Quin és?
6. Segons el relat, com creus que adquireix la seva popularitat el jugador? Explica-ho.
7. És evident que has copsat la ironia de la narració, sabries explicar en què consisteix?
8. A quin jugador creus que es refereix? L'últim paràgraf del relat és verídic, prové d'una entrevista a la mare del futbolista, però saps qui era Ronald Reagan? Busca informació si et cal.

4. Guepardinsky

1. Amb què relacions que el davant més ràpid de la història es digui Guepardinsky?
2. On descobreixen en Grigori Guepardinsky?
3. Descriu-lo físicament.
4. Per què deixen d'anomenar-lo «GG»?
5. Què és el que no surt tal com ho havien planificat?
6. Com comença a anomenar-lo la premsa esportiva?
7. Quin canvi aconsellen els psicòlegs? Funciona? Explica per què?

5. El segrest del Rei

1. Qui es presenta a la comissaria, al despatx de la capitana Lúdia Sánchez?
2. Quin és el motiu de la visita?
3. Has sentit a parlar mai de Pelé? Cerca-ho a Internet si no saps qui era.
4. El segrestat és realment l'autèntic Edson Arantes do Nascimento? Qui és doncs? Explica-ho.
5. Qui se'l disputa i amb quina finalitat?
6. En quina època se situa l'acció del relat? Anota tots aquells aspectes que ho indiquen.
7. Els noms de Joan Finestra, Flàvio Rovell i el New Stadium corresponen a...
8. Has copsat la ironia d'aquest relat? Explica què creus que et vol dir l'autor.

6. Origen (*Biografia d'un felí, 1*)

1. En què s'ha convertit Joan Gols i Camp?
2. Com és que en Lluç Roig va començar a jugar a futbol?
3. Li agradava el futbol? Què era el que realment li agradava?
4. Has trobat algun element en el relat que et permeti comprendre millor la il·lustració de la coberta del llibre? Explica-ho.
5. Per què li diuen *Pantera Negra*?
6. Què determina la seva carrera? Què li fa por?
7. Per què en el relat «s'agraeix» l'escarni que li feien els companys?
8. Malgrat tot, qui acaba triomfant a la vida? Ell o els companys que l'escarnien i se'n reien?

• LLIGA, COPA I CHAMPIONS •

7. L'altre amor

1. Quins són els personatges que mantenen un diàleg en aquesta relació? Per què es caracteritza un dels personatges?
2. Creus que una parella com la que es descriu en el relat té una bona relació? Quina opinió et mereix l'home?
3. Què creus que li passa realment a 'Figo', un dels gats de la parella? Per què?
4. Per què creus que una de les dones diu a l'altra: «Noia, tu estàs orsai»?
5. Quin és l'altre amor? Posa alguns exemples que et semblin més exagerats d'aquest «altre amor».
6. Relaciona, a partir de la teva opinió, les tres últimes línies del relat amb el seu títol.

8. El venedor de pipes

1. Des de quin punt de vista està narrat aquest relat. Qui l'explica?
2. Quina impressió t'han causat els personatges d'en Rosendo i del seu fill?
3. Trobes que és una història diferent de les altres? Per què?
4. Hi ha alguns detalls que et semblin commovedors? Quins?
5. Segons la teva opinió, quin és el significat de les últimes línies del relat?
6. Quin diries que és el tema d'aquesta narració?

9. Penals

1. Ja t'has adonat que aquest conte té un aire surrealista. Enumera aquelles situacions que et semblin més absurdes o irreal.
2. Què opines de les sospites que expressen alguns periodistes que els jugadors d'ambdós equips fan trampes per mantenir l'empat?
3. S'ha mantingut l'interès que tenia l'afició durant els primers mesos? Explica-ho.

10. Confessió

1. Sota quina forma es presenta aquest relat?
2. Quina relació hi ha entre la carta i el títol?
3. En quina posició jugava aquest futbolista?
4. Quina és la falta que confessa haver comès?
5. Què li demana al jutge?
6. Explica què va fer en els últims minuts del tercer partit per aconseguir el seu propòsit.
7. Et sembla ètic el que fa? Què faries tu, si fossis el jutge?

11. Cop al bus

1. En aquest conte, quina tècnica narrativa utilitza l'autor?
2. Digues on se situa l'acció i quins són els personatges.
3. Per què és a la presó el filòleg?
4. La pistola que tenia, era de debò? Com la va aconseguir?
5. Explica tot el que li va sortint malament.

12. El col·legiat infal·lible

1. Explica qui és el protagonista i en quina situació es troba.
2. Per què volen prescindir dels seus serveis?
3. Fins i tot què havia estat disposat a deixar-se fer?
4. Qui el substituirà?
5. Hi ha elements de ciència-ficció en el relat? Indica'ls. Recordes quin altre relat previ (del bloc ASTRES) té també una ambientació futurista?

13. Fumbito

1. Resumeix la situació inicial del relat.
2. Al final, quantes persones componen l'equip?
3. Quines funcions fa dins l'equip l'únic home? Quina és la que més li agrada i per què?
4. Què li passa en el partit?
5. Malgrat tot, quina és la seva frase final abans de perdre el coneixement?

14. Maduresa i ocàs (*Biografia d'un felí, 2*)

1. Seguim amb la biografia d'en Lluç Roig. Com ha evolucionat la història d'en *Pantera Negra*?
2. Quines preguntes es fan els tècnics i la gent quan el veuen jugar al camp?
3. Quina és la seva actitud davant la premsa i davant les ofertes d'equips estrangers?
4. Quin és el seu secret?
5. Li agrada la seva feina? Quina és la seva gran passió?
6. Què és el que sol dibuixar i què experimenta quan ho fa?
7. Què és el que el treu de polleguera?
8. En quin moment pren la decisió de deixar el futbol?
9. Explica breument com és la seva vida a partir del moment en què pren aquesta decisió.
10. Quin record d'infantesa té en comú amb la noia que és la seva nova parella? Explica la relació que té aquest detall amb el disseny de la coberta del llibre?

• MUNDIAL •

15. Dues finals

1. Resumeix la situació que es planteja en la primera part del relat.
2. Com canvia aquesta situació en la segona part? Explica què t'esperaves i digues si la situació real t'ha sorprès.
3. Com es diuen i com són els personatges? Sabries relacionar-los amb una famosíssima novel·la catalana, de les més llegides entre el públic juvenil? Coneixes el seu autor? Busca'n informació.

16. Seixanta dies

1. El conte s'inicia amb una reunió d'alt nivell. De quin tipus de reunió es tracta?
2. Qui assisteix en aquesta cimera? Quants dels participants són esportistes?
3. Què s'hi debat, en aquesta reunió? Què hi predomina, l'interès per l'esport o pel gran negoci que genera? Argumenta-ho.
4. Que n'opines del predomini mediàtic del futbol en comparació amb l'atenció que els mitjans de comunicació dediquen als altres esports?
5. Quina és la teva opinió del paràgraf final? Creus que és una situació habitual en el món real?

17. Son sobtada

1. On se celebra el Mundial? Describeix l'entorn. Localitza aquest lloc en un mapa del món.
2. Quants espectadors i quines personalitats omplen el camp?
3. Des d'on comença a bufar el vent i quines conseqüències té aquest fet? Explica-ho.
4. Què significa 'dípter hematòfag' i *Morpheus somnolentus*?
5. En quins altres contes l'autor presenta situacions surrealistes.

18. Polska (hat-trick)

1. Quina competició s'està jugant, on se celebra i quins equips s'enfronten?
2. Explica per què els polonesos no se'n saben avenir de l'entusiasme dels catalans pel seu equip.
3. Segur que el títol i el contingut t'han fet pensar en un popular programa de TV3. Potser també hi has trobat referències a la polèmica sobre les seleccions nacionals. Tot el conte està carregat d'ironia. Expressa la teva opinió sobre aquest tema.

19. Clonació (*Biografia d'un felí, 3*)

1. Quins personatges retrobem en aquest conte? Quant de temps ha passat? Quants anys té ara en Lluç Roig?
2. De nou trobem també en aquest relat un gènere que ja ha aparegut abans. Quin és? Quins elements ho indiquen?
3. Qui són els jugadors clonats? Digues en quins contes havien aparegut.
4. La clonació ha fet que en *Pantera Negra 2.0* comparteixi algunes dèries i trets significatius d'en Lluç Roig. Enumera'ls.
5. Hi ha, enmig de la ficció, algun personatge o element reals?
6. Què és un *déjà vu*? Explica quin és el *déjà vu* en aquesta història.

• ... I LLIGA DE LES ESTRELLES •

20. Records d'un vell món

1. Quin és el narrador d'aquest relat?
2. On es troben el narrador i tots els personatges que apareixen en la narració?
3. Per què el narrador pensa que només els queden vint anys d'existència?
4. Quines persones, i amb quines professions o especialitats, creus que caldria endur-se a un «món» com el del relat?
5. En aquest relat final, tornem a trobar-hi elements de ciència-ficció. Resumeix-los.
6. Què observa, què recorda, què pensa el narrador?
7. Comenta el doble sentit del títol d'aquesta part del llibre (... LLIGA DE LES ESTRELLES) i del relat.
8. Per què creus que el vell se sent esperançat en veure jugar els infants?

DESPRÉS DE LLEGIR

Proposta d'activitats posteriors a la lectura

Els relats que componen *Orsai* plantegen una sèrie de temes interessants per reflexionar i debatre a l'aula, com també temes transversals que permeten la interrelació de la matèria de **Llengua i Literatura** amb altres matèries del currículum de secundària, molt especialment amb **Filosofia i Ciutadania**.

Tot seguit us proposem alguns aspectes que es poden tractar un cop llegits els diversos relats:

- A *Diamant* trobarem un bon punt de partida per reflexionar sobre les diferències de gènere. També pot ser un relat idoni per meditar sobre la situació dels infants en els països subdesenvolupats.
- *Raó equivalent* pot ser un bon context per treballar continguts de **matemàtiques** tot partint d'un text literari. També, en el camp de l'**economia** i la **filosofia**, sobre les diferències injustes que marca la llei del mercat en els sous de les persones i en la valoració de la seva feina.
- El paper predominant que avui en dia té el futbol en els esports i en la societat i totes les consideracions de caràcter ètic i econòmic que se'n poden derivar es poden treballar en general en molts dels contes, però potser en *Crac(k)* hi tenim un bon exemple per reflexionar-hi, i també sobre el paper d'ídols de masses que els futbolistes han adquirit actualment.
- Qualsevol d'aquests relats es pot aprofitar per treballar-lo també amb el professorat d'educació física, especialment sobre els esports d'equip.
- La ciència-ficció com a gènere narratiu es pot tractar tot analitzant i comparant relats com *El segrest del rei*, *El col·legiat infal·lible*, *Clonació* o *Records d'un vell món*. En aquest sentit hi ha continguts de **ciència** i **tecnologia** que poden ser treballats (la robòtica, la clonació, la bioètica, els viatges per l'espai...).
- La vida de cada dia, si ens aturem a pensar-hi, pot tenir coses molt absurdes, els relats *Guepardinsky*, *Penals*, *Cop al bus*, *Son sobtada* o *Seixanta dies* poden ser un bon punt de partida per introduir aquest tema de reflexió i debat.
- Sobre la importància de ser fidel a un mateix i no deixar-se arrossegar pels que et volen influir, o com no cedir a la situació de pressió o d'escarni que a vegades pot recaure sobre alguns nois i noies a l'escola. També la importància d'intentar fer allò que t'agrada i et satisfà com a afició o com a professió, es pot treballar a partir de la història d'en Lluç Roig, a *Origen. Biografia d'un felí 1* i *Maduresa i ocàs, Biografia d'un felí 2*, principalment.

- *L'altre amor* és un relat que ens introdueix per una part en les relacions de parella i per altra banda en el fanatisme dut fins a l'extrem còmic d'alguns seguidors dels equips de futbol.
- Quant a valors humans com la tendresa i la compassió, a la qual els adolescents, en el fons, hi són molt sensibles, es pot plantejar perfectament tot partint de la lectura del relat *El venedor de pipes*. Aquest seria un conte ideal per proposar un exercici de creació escrita on la sensibilitat de l'alumne pugui aflorar i prendre forma.
- L'ètica i l'honestedat professional són els temes més destacats, en clau d'ironia, en la carta paradoxal de *Confessió*.
- Saber formar part d'un equip humà, esportiu o no, i sacrificar-se pels companys, si cal, és el tema que podríem plantejar després de la lectura del relat satíric *Fumbito*. Aquesta narració també amaga una crítica soterrada d'una certa actitud masculista i carrinclona del protagonista.
- Podem aprofitar el conte *Dues finals* per ampliar continguts de **llengua i literatura catalana** i introduir altres autors com el gran Manuel de Pedrolo.
- Finalment, quant a aspectes socials i sociolingüístics de la llengua catalana en la societat i el moment actual, *Polska (hat-trick)* s'hi presta fantàsticament perquè la referència tàcita al programa televisiu 'Polònia' pot donar, mai més ben dit, molt de joc.

• Guia per al professorat •

OBSERVEM EL LLIBRE: activitats per abans de llegir

- Les preguntes de l'apartat d'activitats per abans d'iniciar la lectura són de resposta oberta perquè el que es pretén és que els alumnes observin, reflexionin i hi diguin la seva.
- Aquestes activitats es poden plantejar per treballar per escrit o en forma de debat oral a l'aula, o de totes dues maneres, a criteri del professorat.

COMENCEM A LLEGIR: activitats de comprensió lectora

[Solucionari]

• ASTRES •

1. Diamant

1. Descobrir nois que destaquen com a bons jugadors i fer tractes amb els clubs i les famílies dels nois.
2. Primer paràgraf, pàgina 13.
3. Als països de l'Àfrica o de l'Amèrica del Sud.
4. Són països on impera la pobresa i el futbol hi ha arrelat.
5. L'autor situa l'acció a l'Argentina, concretament en un petit poble de la província de Misiones anomenat Puerto Leoni.
6. Resposta oberta. En les pàgines 16 i 17 es descriu la petita població.
7. No hi ha camp de futbol, juguen al pati de l'escola.
8. És evident que el referent és Leo Messi.
9. Lionel Mendoza, una nena de cinc anys que despunta com una jugadora de futbol excepcional.
10. Resposta oberta.

2. Raó equivalent

1. Notícies sobre crisi, corrupció, política sense ètica, injustícies...
2. Resposta oberta.
3. Professor d'institut, ensenya matemàtiques.
4. Al tercer paràgraf de la pàgina 21 es descriu amb detall el procés.
5. Paràgrafs primer i segon de la pàgina 22. Són nois amb molts estudis i que guanyen una misèria.
6. Pàgina 23, segon paràgraf. Han de calcular la raó equivalent entre el sou d'un futbolista d'elit i el dels seus pares.
7. L'equivalència correspon al sou de tots els mestres de 26 escoles i mitja.
8. Respostes obertes.
9. Respostes obertes.

3. Crac(k)

1. La presentació d'un nou jugador, un fitxatge milionari.
2. Traspàs de noranta-quatre milions d'euros, sou anual de tretze milions més primes, drets d'imatge i altres. Resposta oberta.
3. Fent uns tocs d'exhibició se li trenquen els pantalons d'esport i li queden les vergonyes a l'aire; l'accident queda filmat i es difon pel YouTube i les xarxes socials.
4. Evidentment, l'autor juga amb el mot *crac*, com a onomatopeia, i el terme *crack*, un anglicisme que es refereix a un jugador de fama reconeguda.
5. Els mots són homòfons i la figura retòrica és una paronomàsia.
6. Per l'impacte mediàtic del vídeo en què se li veuen les vergonyes.
7. Resposta oberta.
8. Es refereix a Cristiano Ronaldo i l'alumne pot consultar, per exemple, la Viquipèdia per obtenir informació sobre Ronald Reagan.

4. Guepardinsky

1. Amb el guepard, un felí que és el més ràpid dels mamífers.
2. En la banqueta d'un equip de segona divisió a Bielorússia.
3. Resposta oberta. Consulteu pàgina 36.
4. Perquè quan ho diuen a les notícies, pronunciat en castellà, sona a broma.
5. Que li encanta la cuina catalana i s'engreixa més del compte.
6. L'anomenen Tocininsky. «Toci» en versió abreujada.
7. Fan venir a Barcelona la seva nòvia, Valentina Testiklova, però ella també s'acostuma a la bona vida i l'abandona per un fisioterapeuta. Al final el futbolista ha de tornar a Bielorússia amb crosses, de resultes d'una lesió greu, sense xicota i amb vint quilos de més.

5. El segrest del Rei

1. En Joan Finestra, president d'un club de futbol, acompanyat del seu secretari i assessor, Martí Solà i sis guardaespalles.
2. Han segrestat *O Rei*, la Perla Negra, el clon del famós i històric futbolista Pelé.
3. El brasiler Edson Arantes do Nascimento, Pelé, considerat el millor futbolista del segle XX.
4. No, és un clon. L'han clonat a partir d'una escopinada de l'autèntic Pelé i de donacions d'òvuls de dones catalanes. Ha nascut i crescut al Brasil en circumstàncies semblants a les del personatge autèntic.
5. El seu contrincant, Flávio Rovell, que també compta amb l'estrella futbolística per ser escollit president del club de futbol.
6. El relat és futurista. Resposta oberta. Consulteu les pàgines 42 i 43.
7. Joan Laporta, Sandro Rosell i el Camp Nou.
8. Resposta oberta.

6. Origen (*Biografia d'un felí, 1*)

1. S'ha convertit en el biògraf del millor porter de futbol de tots els temps, Lluç Roig, més conegut com *Pantera Negra*.
2. Perquè al pati de l'escola els companys l'insultaven, ja que ell s'estimava més jugar a la xarranca que a futbol.
3. No li agradava el futbol, la seva passió era dibuixar.
4. Resposta oberta. L'element és el dibuix de la xarranca.
5. És ràpid, es mou com un felí i, al camp, vesteix sempre de negre.
6. Per una banda, l'escarni i les vexacions de què era objecte a l'escola, per l'altra la pressió dels adults (pares, entrenadors...). Tem terriblement tornar a rebre un cop de pilota a l'orella.
7. Perquè si no fos per l'escarni i les vexacions dels companys mai no hauria jugat a futbol i, probablement, mai no s'hauria convertit, anys després, en el millor porter del món.
8. Resposta oberta.

• LLIGA, COPA I CHAMPIONS •**7. L'altre amor**

1. Són dues dones joves. Una d'elles està esperant una criatura i té un marit que és un seguidor fanàtic d'un equip de futbol.
2. Resposta oberta.
3. Els gats són portats pel marit al veterinari per sacrificar-los; es pot interpretar que ho fa com a despit perquè cada gat representa un jugador que ha «traït» al club.
4. Perquè la noia embarassada és com si estigués «fora de joc», com si no s'assabentés del que fa el seu marit, que sacrifica el gat Figo i es desfà dels altres dos, Samu i Zlatan.
5. El Barça. Alguns exemples poden ser el nom que volen posar a les criatures, el nom dels animals domèstics, el fet que fes sacrificar el gat que es deia Figo, etc.
6. Resposta oberta.

8. El venedor de pipes

1. Des del d'un adult que recorda un personatge entranyable de la seva infantesa, el venedor de pipes de l'antic estadi de l'Espanyol a Sarrià. La veu del narrador és justament aquest adult.
2. Resposta oberta.
3. Resposta oberta.
4. Resposta oberta.
5. Resposta oberta.
6. La mirada tendra, nostàlgica i humana dels records de la infantesa.

9. Penals

1. Resposta oberta.
2. Resposta oberta.
3. No. L'interès es va anar diluint a mesura que passava el temps. Ara fins i tot els clubs ignoren que l'encontre (la tanda de penals) continua.

10. Confessió

1. Epistolar, és una carta adreçada a un jutge.
2. El protagonista escriu la carta per confessar el seu delicte al jutge i per mostrar penediment.
3. Era porter.
4. Es tracta d'un cas d'estafa esportiva: el porter es va deixar subornar per perdre tres partits i va jugar brut amb els propis companys d'equip.
5. Que no l'inhabiliti definitivament com a jugador professional.
6. Desesperat perquè no aconseguia que li fessin el gol que calia, va decidir córrer fins al mig del camp, prendre la pilota a un company, retrocedir com un possés fins a la pròpia porteria i fer-se un autogol.
7. Resposta oberta.

11. Cop al bus

1. El diàleg.
2. L'acció se situa a la presó, al Centre Penitenciari Can Briens, concretament al mòdul tres de presos preventius. Els personatges són dos homes amb estudis universitaris: el reu, un filòleg, i l'amic que el visita, un antropòleg en situació d'atur.
3. Va intentar robar les sis copes del Bus dels Campions, aprofitant que passava pel poble del seu avi.
4. La pistola és de fogueig, de les que s'utilitzen a les sortides de les proves atlètiques. La va furar al seu cunyat, que era jutge d'atletisme.
5. Li roben el cotxe amb què pretenia fugir, les copes són imitacions barroeres de plàstic o de llautó de les autèntiques i no tenen cap valor, intenta robar una furgoneta per fugir i se la troba ocupada per tota una família i el pare s'hi enfronta i li clava un mastegot que el deixa estès a terra; finalment, al jutjat es troba que el jutge, soci del Barça, s'havia fet una foto en el bus amb les copes i s'enfada de valent perquè no vol ni creure que les copes amb què s'havia retratat tan orgullós són falses.

12. El col·legiat infal·lible

1. Sorribas Prieto és un àrbitre de futbol de reconegut prestigi internacional que, després de vint d'anys de professió i en la plenitud de la seva carrera arbitral, rep un comunicat del *Real Colegio Español de Árbitros de Fútbol* (RCEAF) en què li fan saber que prescindeixen dels seus serveis.
2. Per la pressió dels clubs que tenen contractes milionaris amb les plataformes digitals i volen garanties.
3. Havia accedit que li implantessin al clatell un xip de comunicació amb els jutges de línia.
4. Omisa Sony, un robot japonès d'última generació.
5. Sí, el xip que implanten a l'àrbitre, el robot summament sofisticat que pot fer d'àrbitre... El relat que porta per títol *Penals*.

13. Fumbito

1. Resposta oberta. Un grup de treballadors i treballadores d'una empresa de parafarmàcia planegen de formar un equip de futbol sala mixt.
2. Cinc noies, la Filo, la Guida, l'Aida, la Gemma, l'Àngels, i un xicot.
3. Fa una mica de tot: de míster, de jugador titular i suplent, d'animador, de massatgista... El que més li agrada és fer de massatgista perquè pot tocar les cuixes de les noies.
4. De tot, l'apallissen, pateix un esquinç al turmell, un fort cop al nas, un cop al baix ventre, una luxació de clavícula...
5. «Noies, compteu amb mi!»

14. Maduresa i ocàs (*Biografia d'un felí, 2*)

1. La seva carrera futbolística ha anat progressant des de l'equip juvenil al primer equip, ha rebut ofertes internacionals... Diríem que ha triomfat en el món del futbol.
2. Se'n fan diverses: com és que ho para tot? Com és que no du guants? Porta genolleres? Per què sempre va de negre? Què poden oferir-li per fitxar-lo?
3. No concedeix mai entrevistes ni parla de diners. No li interessen les ofertes de jugar a l'estranger, li agrada el seu país.
4. El pànic de la pilotada a l'orella que va rebre de petit.
5. La feina no el satisfà, li permet viure còmodament, però no li agrada; la seva gran passió és el dibuix.
6. Dibuixa hortalisses i fruites, paisatges urbans. Dibuixar li produeix unes sensacions de benestar indescriptibles.
7. No suporta que li demanin autògrafs; amb les criatures encara té paciència, però amb els adults, no.
8. En el moment en què, en un partit, torna a rebre una tan temuda pilotada a l'orella.
9. Després de deixar el futbol professional viu còmodament amb els seus estalvis, es dedica a pintar, la seva dona demana el divorci i ell es torna a enamorar perquè troba una noia que és la seva ànima bessona i s'estimen.
10. Tots dos de petits jugaven a la xarranca al pati de l'escola, era el joc que més els agradava. A la coberta, hi apareix dibuixada una xarranca i dos jugadors de futbol.

• MUNDIAL •

15. Dues finals

1. Resposta oberta. Dos jugadors descriuen les seves sensacions i neguit en les hores prèvies a la gran final que han de jugar.
2. Resposta oberta. Mentre es disputa una gran final futbolística, la final que han de jugar els protagonistes del relat és una partida de futbolí.
3. Alba, una noia blanca, i Dídac, un xicot negre. És evident la referència als personatges del *Mecanoscrit del segon origen* de Manuel de Pedrolo. Resposta oberta.

16. Seixanta dies

1. Es tracta d'una cimera on són representats tots els estaments que intervenen en el negoci futbolístic.
2. No hi ha esportistes, només els seus representants; la resta tots són personalitats relacionades amb el món del futbol i regits per poderosos interessos (pàgina 118).
3. S'hi negocia quant de temps ha de durar un mundial de futbol. Les televisions demanen seixanta dies, però els clubs i altres organismes esportius no hi estan d'acord. Hi predominen evidentment els grans interessos econòmics.
4. Resposta oberta.
5. Resposta oberta.

17. Son sobtada

1. A Zanzíbar. Resposta oberta, consulteu pàgines 122-123.
2. Vuitanta mil espectadors, tres presidents de nacions amb els seus seguicis, entre els quals hi ha el Molt Honorable president de Catalunya.
3. El vent bufa de la veïna, i rival, illa de Pemba i arrossega fins a l'estadi un núvol d'insectes, concretament el dípter hematòfag *Morpheus somnolentus*, la picada del qual produeix una son irresistible, i tothom —jugadors, espectadors, càmeres de televisió— acaba adormint-se.
4. Un dípter hematòfag és un insecte de dues ales que s'alimenta de sang, «Morpheus somnolentus» és un nom en llatí inventat, inspirat en Morfeu, el déu grec dels somnis.
5. L'autor presenta situacions absurdes en diversos relats, però el més clarament surrealista és el que porta per títol *Penals*.

18. Polska (hat-trick)

1. Polònia i Alemanya s'enfronten en la final del Campionat del Món de futbol que se celebra a Catalunya.
2. Resposta oberta. Paral·lelisme irònic entre el malnom 'polacos' que s'aplica despectivament als catalans.
3. Resposta oberta.

19. Clonació (*Biografia d'un felí, 3*)

1. Hi retrobem els personatge d'En Lluç Roig, *Pantera Negra*, i el seu biògraf. Han passat uns cinquanta anys, en Lluç Roig ara en té 75.
2. Ens trobem de nou amb un relat de ciència-ficció; els elements que ho determinen són la clonació d'humans, la microcàmera que el jugador porta implantada a l'escut de la pitrera i que retransmet en directe per televisió, etc.
3. Són en Lluç Roig, *Pantera Negra 2.0* i Pelé, *O Rei*. Els hem vist abans protagonitzant els relats *Origen (Biografia d'un felí, 1)*, *Maduresa i ocàs (Biografia d'un felí, 2)* i *El segrest del rei*.
4. Detesta el futbol, li agrada dibuixar, a l'escola preferia jugar a la xarranca, vesteix de negre, no porta guants per jugar i té una por terrible de rebre una pilotada a l'orella.
5. Han existit o existeixen realment el gran jugador brasiler Pelé i l'Estadi Lluís Companys a Barcelona.
6. *Déjà vu* és una expressió en francès que significa «ja vist» i descriu l'experiència de sentir que s'ha viscut o s'ha experimentat abans una mateixa situació. En aquest relat el *déjà vu* el trobem en el desenllaç, quan en *Pantera Negra*, amb divuit anys i en la final de la Copa del Món, rep el tan temut cop de pilota a l'orella i decideix que abandonarà el futbol per sempre més.

• ... I LLIGA DE LES ESTRELLES •

20. Records d'un vell món

1. El conte presenta un narrador protagonista que relata els fets en primera persona; és un home de cent deu anys que ha sobreviscut a un cataclisme còsmic.
2. L'home i els altres personatges són en una gran nau que viatja per l'espai, juntament amb altres humans que han sobreviscut a un gran desastre que ha destruït la Terra.
3. Perquè, segons els experts, se'ls acabarà l'energia que els permet viatjar per l'espai.
4. Resposta oberta.
5. El protagonista viatja en una nau espacial juntament amb altres humans. És un relat futurista que especula amb ginys tecnològics que ara no són possibles.
6. Observa com les criatures nascudes ja a l'espai juguen a futbol, evoca la seva infantesa i pensa que aquests infants estan jugant, cada dia, la final de la Copa del Món.
7. Resposta oberta.
8. Resposta oberta.

